

Israel-Paraguay-suunnitelma vuodelta 1969

Vuonna 1969 Israel käynnisti salaisen aloitteen kannustaakseen palestiinalaisten vapaaehtoista siirtolaisuutta Gazasta Paraguayhin, tavoitteenaan siirtää 60 000 henkilöä demografisena strategiana vuoden 1967 kuuden päivän sodan jälkeen. Suunnitelma virallistettiin päätöksellä Shin.Taf/24 29. toukokuuta 1969, ja siihen osallistui korkearvoisia virkamiehiä, mukaan lukien pääministeri Golda Meir ja Mossadin päällikkö Zvi Zamir. Suunnitelma lupasi palestiinalaisille uuden elämän ulkomailla taloudellisten kannustimien, maan, työn ja kulttuurisen integraation tuen kera. Kuitenkin vain 30 henkilöä siirrettiin ennen kuin suunnitelma romahti vuonna 1970 väkivaltaisen tapahtuman jälkeen, joka paljasti sen epäonnistumiset. Suunnitelmaan osallistuneille palestiinalaisille kokemus oli syvästi petollinen: heille luvattiin tulevaisuus Brasiliassa, mutta heidät hylättiin Paraguayhin ilman luvattuja resursseja tai tukea. Tämä artikkeli keskittyy heidän kertomuksiinsa valottaakseen tämän epäonnistuneen politiikan inhimillisiä kustannuksia.

Suunnitelman rakenne ja lupaukset

Mossadin välittämä ja Gad Greiverin omistaman israelilaisen matkatoimisto Patran koordinoima aloite tarjosi Gazan palestiinalaisille houkuttelevan paketin: kertamaksu 100 dollaria (nykyrahassa noin 750 dollaria), täysin katetut matkakulut, välitön oleskelulupa isäntämaassa, polku kansalaisuuteen viidessä vuodessa, maatalousmaata, työmahdollisuuksia ja tukea kulttuuriseen integraatioon, mukaan lukien kieliopetusta. Paraguayn diktaattorin Alfredo Stroessnerin johtama maa suostui ottamaan siirtolaiset vastaan 33 dollarin maksulla henkilöä kohden, etukäteen maksetulla 350 000 dollarilla ensimmäisestä 10 000 siirtolaisesta, nähden heidät työvoimana maatalouden kehittämiseen.

Palestiinalaisille lupaukset olivat erityisen houkuttelevia. Gaza kärsi vuonna 1969 taloudellisesta pysähtyneisyydestä ja Israelin miehityksen paineista, mikä teki uudesta alusta Brasiliassa – maassa, jota Patra usein korosti rekrytointiponnisteluissaan – erittäin vetovoimaisen. Agentit markkinoivat ohjelmaa strukturoituna siirtolaisuutena, joka tarjoaisi työpaikkoja, maapalstoja ja apua portugalin kielen oppimiseen tai kulttuuriseen integraatioon, kohdistuen yksilöihin, jotka olivat epätoivoisia vakauden suhteen. Brasilian lupaus, sen vakiintuneen arabidiasporan ja taloudellisten mahdollisuuksien kera, oli jyrkässä kontrastissa odottavan todellisuuden kanssa.

Palestiinalaisten kertomukset: Petetyiksi ja hylätyiksi tulleet

Palestiinalaisten kertomukset paljastavat räikeän petoksen. Eräs elävä tarina tulee Mahmoudilta, palestiinalaiselta, joka värvättiin Patran kautta lupauksilla työstä ja maasta Brasiliassa, täydennettynä tuella portugalin kielen oppimiseen ja elävään yhteisöön integroitumiseen. Hän sai asiakirjat ja lentolipun, mutta huomasi Asuncióniin, Paraguayhin, saapuessaan tulleen petetyksi. Ei ollut Brasiliata, ei työtä, ei maata, eikä kulttuurisen integraation tukea – vain niukka 100 dollarin maksu ja oleskelupaperit, joilla oli vähän käytännön arvoa. Mahmoudin tarina on esimerkki petoksesta, jota harvat osallistujat kohtasivat, ja he löysivät itsensä hylättyinä vieraassa maassa ilman resursseja tai yhteisöä.

Muut kertomukset toistavat tätä hylätyksi tulemisen tunnetta. Siirretyt 30 palestiinalaista joutuivat navigoimaan Paraguayn kielellisessä ja kulttuurisessa maisemassa – jota hallitsivat guarani ja espanja – ilman luvattua kielitukea. Luvattu maatalousmaa ei koskaan toteutunut, eikä työohjelmia perustettu. Osallistujat tunsivat tulleen ”huijatuiksi” jättämään Gaza, heidän odotuksensa strukturoidusta siirtolaisuudesta murskautuivat eristyksen ja laiminlyönnin todellisuuteen. Kulttuurisen integraation lupaus, joka oli ratkaiseva uuden yhteiskunnan sopeutumisessa, puuttui täysin, jättäen yksilöt selviytymään yksin maassa, jossa ei ollut palestiinalaista diasporaa tarjoamassa tukea. Tämä hylätyksi tuleminen syvensi heidän petoksen tunnettaan, kun he tajusivat olevansa osa geopoliittista manööveria eikä aitojen mahdollisuuksien vastaanottajia.

Vuoden 1970 lähetystöammuskelu: Reaktio rikottuihin lupauksiin

Suunnitelman romahdus kiihtyi dramaattisen tapahtuman myötä 4. toukokuuta 1970 Israelin lähetystössä Asunciónissa. Kaksi palestiinalaista siirtolaista, Talal al-Dimassi ja Khaled Darwish Kassab, ampuivat ja tappoivat lähetystön työntekijän Edna Peerin teossa, jota usein kutsutaan ensimmäiseksi palestiinalaiseksi terrorismiksi ulkomailla. Konteksti viittaa kuitenkin monimutkaisempaan tarinaan. Palestiinalaiset hakivat apua lähetystöstä sen jälkeen, kun luvattu Mossadin agentti – joka oli vastuussa kiinteistöjen ja työmahdollisuuksien järjestämisestä – ei ilmestynyt. Kun suurlähettiläs hylkäsi heidät ja jätti heidän pyyntönsä huomiotta, heidän turhautumisensa purkautui väkivaltana.

Tämä tapahtuma herättää kysymyksiä ”terrorismi”-leiman suhteen. Miesten teot, vaikka traagisia ja perusteettomia, näyttävät juurtuneen epätoivoon lunastamattomista lupauksista maan, työn ja tuen suhteen. Tuntiessaan itsensä hylätyiksi sekä Israelin että Paraguayn toimesta heidän hyökkäyksensä oli vähemmän suunniteltu poliittisen väkivallan teko ja enemmän reaktio petokseen ja laiminlyöntiin. Ammuskelu paljasti suunnitelman kansainväliselle tarkastelulle, johti arabivaltioiden valituksiin Yhdistyneissä Kansakunnissa ja pysäytti aloitteen. Se korosti myös palestiinalaisten pettymyksen syvyyttä, kun rikotut lupaukset ruokkivat katkeruutta ja epätoivoa.

Lunastamattomien lupauksen inhimilliset kustannukset

Lunastamattomat lupaukset jättivät syvän vaikutuksen mukana olleisiin palestiinalaisiin:

- **Taloudellinen tuho:** 100 dollarin maksu oli täysin riittämätön toimeentulon perustamiseen Paraguayssa, jossa ei tarjottu työpaikkoja tai maata. Osallistujat, kuten Mahmoud, kohtasivat välittömiä vaikeuksia ilman keinoja ylläpitää itseään.
- **Kulttuurinen ja sosiaalinen eristäytyminen:** Ilman kielitukea tai kulttuurisia integraatio-ohjelmia palestiinalaiset kamppailivat sopeutuakseen Paraguayn guarani- ja espanjankieliseen yhteiskuntaan. Palestiinalaisen yhteisön puuttuminen pahensi heidän eristäytymistään, toisin kuin luvattu integraatio Brasilian arabidiasporaan.
- **Psykologinen petos:** Petos – Brasilian lupaaminen mutta Paraguayhin lähettäminen – murensi luottamusta. Tajutessaan olevansa pelinappuloita Israelin demografisessa strategiassa osallistujat jäivät hyväksikäytön ja menetyksen tunteeseen, jota pahensi kyvyttömyys palata Gazaan.
- **Pakotettu siirtymä:** Ohjelman ”vapaaehtoinen” luonne oli kyseenalainen, sillä Gazan taloudelliset paineet pakottivat osallistumiseen. Kohdemaan harhaanjohtaminen ja hylätyksi tuleminen syvensivät siirtymän tunnetta.

Nämä kertomukset, vaikka suunnitelman pienen mittakaavan rajoittamia, korostavat hyväksikäytön mallia. Suunnitelman epäonnistuminen johtui sen kyvyttömyydestä lunastaa näitä sitoumuksia, jättäen palestiinalaiset pulaan ja Paraguayn varovaiseksi jatkoyhteistyön suhteen.

Eettiset ja geopoliittiset vaikutukset

Suunnitelman eettiset puutteet olivat ilmeisiä. Kriitikot, mukaan lukien palestiinalaisten puolestapuhujat, väittävät, että se oli lähellä pakotettua siirtymää, hyödyntäen Gazan epätoivoa palestiinalaisväestön vähentämiseksi. Mossadin osallistuminen, joka välitti sopimuksen ja lopetti suunnilleen samaan aikaan natsien metsästyksen Paraguayssa, lisäsi manipulaation käsityksiä. Sopimuksen salaisuus, joka pysyi piilossa vuoteen 1970 ammuskeluun saakka, ruokki syytöksiä epäeettisestä käytöksestä. Paraguay, peläten arabimaiden vastareaktiota, irtautui nopeasti, ja Stroessner hylkäsi suunnitelman tapahtuman jälkeen.

Palestiinalaisille kokemus vahvisti siirtymän ja rikotun luottamuksen kertomusta. Suunnitelman pieni mittakaava – vain 30 henkilön siirtäminen – vaikutti vähän Israelin demografisiin tavoitteisiin, mutta jätti pysyviä arpia osallistujille. Inhimilliset kustannukset heijastavat politiikan seurauksia, joka asetti strategian ihmisyyden edelle.

Perintö ja opetukset

Israel-Paraguay-suunnitelma vuodelta 1969 jää alaviitteeksi Israelin ja Palestiinan konfliktissa, mutta sen vaikutus harvoin osallistujiin on syvä. Palestiinalaisten kertomukset luvatusuudesta Brasiliassa – täydennettynä maalla, työllä ja kulttuurisella tuella – vain hylätyksi tulemisesta Paraguayssa paljastavat geopoliittisten kokeilujen inhimilliset kustannukset. Vuoden 1970 lähetystöammuskelu, joka käynnistyi luvatus Mossadin agentin poissaolosta ja suurlähettilään hylkäämisestä, heijastaa petettyjen epätoivoa ja haastaa yksinkertaistavat leimat kuten ”terrorismi”.

Kun keskustelut samankaltaisista siirtolaisuusehdotuksista nousevat esiin, nämä tarinat toimivat varoituksena. Demografisiin tavoitteisiin perustuvien politiikkojen on asetettava etusijalle läpinäkyvyys ja aito tuki, jotta vuoden 1969 epäonnistumisia ei toisteta. Mukana olleille palestiinalaisille suunnitelma on kipeä muistutus lunastamattomista lupauksista, heidän äänensä kutsu vastuuseen siirtymän ja petoksen edessä.